

PASAULINĖS GYDYTOJŲ KATALIKŲ FEDERACIJOS EUROPOS ASOCIACIJŲ VALDYBOS POSĖDIS LVOVE

2009 m. spalio 15–18 d. vyko planinis Europos gydytojų katalikų asociacijų valdybos posėdis. Posėdyje dalyvavo atstovai iš Italijos, Kroatijos, Lietuvos, Olandijos, Portugalijos, Prancūzijos, Rumunijos, Šveicarijos, Ukrainos ir Vokietijos. Buvome apgyvendinti Ukrainos Graikų katalikų bažnyčios Lvovo arkivyskupijos rekreacijos centro triaukščiame name, įsikūrusiame puikiame miške-parke Briukhovičių kaime, apie 12 km nuo Lvovo. Pirmame pastato aukšte yra Šv. Kankinio Nikitos Budkos koplyčia, biblioteka, dvi konferencijų salės ir nedidelė kavinukė. Antrame aukšte įrengti 48 gyvenamieji kambariai, valgykla, banketų salė, o trečiajame – vasarinės terasos.

Spalio 15 d., įsikūrę rekreacijos centre, visi atvykusieji valdybos nariai vakare pabendra-
ravome, o kitos dienos rytą, lydimi organizatorių, visą dieną dalyvavome ekskursijose. Iš pradžių vykome į vakarus ir lankėmės Krekhivo bazilijonų Šv. Mikalojaus vienuolyne, pastatytame XVII a. Atkurtas vienuolynas, kuriame šiuo metu gyvena apie 50 vienuolių, gausiai lankomas piligrimų. Jis išlaikomas iš gyventojų aukų. Lankėmės koplyčioje, medinėje bažnyčioje, susipažinome su vienuolyno aplinka, pastatais. Po ekskursijos bendravome su vienuoliais.

Po to vykome į seną miestą Zhovkvą. Sustojome miesto centrinėje aikštėje, kur mus pasitiko miesto meras. Apžiūrėjome buvusius karalių rūmus, prieš juos esančią Švč. Mergelės marmurinę statulą, kuri buvo nusėta gausybe gėlių ir apsupta besimeldžiančių žmonių. Aikštės viduryje sumūryta pakyla, prie kurios Viduramžiais buvo viešumon išstatomi nusikaltėliai. Lankėmės senojoje bažnyčioje. Vykome į Lvovą, apžiūrėjome Šv. Anupro cerkvę (XVI a.). Dar aplankėme Bernardinų bažnyčią, Šv. Andriejaus cerkvę (XVII a.), Šv. Mergelės Marijos katedrą (XIV a.), Boinų ir Kampianų šeimų koplyčias (XVII a.), armėnų katedrą (klausėmės kunigo giedojimo). Lankėmės turguje, operos rūmuose.

Vakare dalyvavome graikų katalikų Šv. Juro bažnyčioje vykusiose mišiose, o po jų – Lvovo arkivyskupo Igorio Vozniako priėmime. Aplankėme miegamąjį, kuriame kelionės metu ilsėjosi popiežius Jonas Paulius II.

Spalio 17 d. po graikų katalikų mišių rekreacijos centro koplyčioje posėdžiavome visą dieną. Po FEAMC prezidento Fransua Blino ir Ukrainos gydytojų katalikų asociacijos vadovo prof. Ivano Lutso sveikinimo kalbų (dar kartą paskelbta, kad Lvovas dėl senamiesčio ir turtingos istorijos įtrauktas į Jungtinių Tautų pasaulio kultūros paveldo miestų sąrašą) Lvovo arkivyskupo, vyskupo ir nuncijaus vardu kalbėjo R. F. Cornelli, kuris pabrėžė, kad medicina turi gydyti ne tik ligonį, bet ir jį kaip asmenį. Anot jo, reikia melstis, kad Viešpatys mums ne tik padėtų šioje veikloje, bet ir apsaugotų nuo netinkamos veiklos.

Prezidentas Francua Blinas perskaitė vyskupo Valentino Pozaiko pateiktą malda, kurioje buvo paminėta, kad, pažymint Arso klebono šv. Jono Marijos Vianney 150-ąsias mirties metines, popiežius Benediktas XVI laikotarpį nuo 2009 m. birželio 19 d. iki 2010 m. birželio 19 d. paskelbė kunigų metais. Šio laikotarpio temos – ištikimybė Kristui, kunigų ištikimybė. Tai turi vykti per kiekvieno kunigo atsinaujinimą. Po-

piežius nurodė, kad kunigas yra dovana ne tik Bažnyčiai, bet ir kiekvienam mūsų.

Lvovo regiono sveikatos centro prezidentas dr. V. Veresas kalbėjo apie regiono sveikatos apsaugos struktūrą, teikiamą skubią pagalbą. Buvo paminėti trys sveikatos apsaugos lygiai: pirminis, regioninis-specialistų ir Lvovo universiteto. Vyriausybė rengia europinius ir tarptautinius projektus. Ji gerina medicinos kokybę, atlieka vidinę patikrą, kuria prevencijos projektus. Jos žinioje yra vėžio ir tuberkuliozės centrai.

Ukrainos gydytojų katalikų asociacijos prezidento dr. A. Basilivičiaus pranešimu, asociacija turi 40 narių. Ji skelbia asociacijos etines pažiūras, rengia diskusijas medicininės etikos klausimais.

FEAMC prezidentas Francua Blinas savo pranešime kalbėjo apie rengiamąsi Lurde vykšančiam pasauliniam kongresui. Šiam tikslui jis tarėsi su Europos vyskupų komitetu, su FIAMC valdyba, Europos taryba ir kitomis organizacijomis. Informacija apie kongresą skelbiama interneto svetainėje www.feamc.eu. Buvo perskaityti nuncijaus ir Kijevo arkivyskupo laišakai. Tikimasi Austrijos, Liuksemburgo ir Maltos asociacijų veiklos pagyvėjimo, geresnio bendradarbiavimo su spauda.

FEAMC išdininkas prof. Aleksandras Laureanas Santosas, kalbėdamas apie finansinę situaciją, pabrėžė, kad ji yra stabili.

Prof. Christiano Brežeono nuomone, gydytojas turi bendradarbiauti ir su Dievu, ir su žmonėmis. Viena vertus, jį veikia enciklikos, kita vertus, sąžinė, kai tenka apsispręsti konfliktinėse situacijose, ypač susijusiose su gyvybės klausimu.

Diskusijoje dalyvavę prof. A. Anzani, dr. Diogas Cunha, Vincentas de Filippi, Hansas Stevensas teigė, kad galime išskirti tris problemas dalis, apimančias gyvybės pradžią, slaugos humanizaciją ligoninėse ir gyvybės pabaigą. Bažnyčios pozicija pasireiškia per tiesą. Kitaip tariant, nereikia liesti jos įstatymų, nes tai yra Dievo įstatymai. Enciklikos yra priimamos arba ne. Komplikuotose situacijose gydytojų požiūriai į Bažnyčios sritį ir valstybės įstatymus bei santykį tarp jų išsiskiria. Hansas Stevensas kalbėjo apie gydytojo santykį su FEAMC.

1. Daugelis nacionalinių asociacijų, ypač Vakarų Europos šalyse, nepaisant jų aktyvumo, senėja. Jos išaugo plėtojantis gydytojų katalikų veiklai. Asociacijos iškilo pirmosios pasaulinės ekonomikos krizės ir pirmojo pasaulinio karo metu. Vėliau jų plėtrą lėmė socialiniai, moksliniai ir religiniai pokyčiai. Šis procesas tęsiasi ir toliau.

2. Senėjančios asociacijos neturi reikšmingos įtakos jauniems specialistams. Jauni gydytojai daugiau dėmesio ir laiko skiria savo karjerai bei šeimoms. Jie neįsitraukia potraukio mūsų organizacijai, nori tapti valdybos nariais.

3. Vakarų Europos bažnyčios (tiek katalikų, tiek protestantų) kokybiškai mažėja ir praranda įtaką kasdieniame gyvenime. Mažėja kunigų, daugėja denominuojančių vyskupų.

Šiuo požiūriu atsigręžiamo į FEAMC – Europos gydytojų katalikų asociacijų federacijos – santrumpą. Čia svarbiausi žodžiai yra *Europa*, *medicina* ir *katalikas*.

Europa: dauguma Europos gyventojų gyvena visuomenėje, kur pagarba gyvybei yra pagrįsta krikščioniškosiomis tradicijomis. Tačiau Europoje yra daugiau kaip 40 šalių, kurių kiekviena laikosi savo tautinio tapatumo. Visi mes esame europiečiai, turintys savo specifinį mąstymą, savo tapatybės suvokimą. Neprikelk įsivaizduojamojo priešo (Friedrich Nietzsche), nebijok mokyti iš kitų kontinentų ir religijų, tačiau stovėk už Europą, už mūsų krikščioniškąją Europą. Griežčiau laikykimės savo principų, reikalavimų, idealų.

Medicina: atsižvelgiant į FEAMC kilmę, tai organizacijos gydytojai. Tačiau gydytojas jau neturi monopolio sveikatos sistemoje. Kiekvienas skatinamas išitraukti į mūsų veiklą. Norėdami, kad mūsų organizacijos veikloje dalyvautų ir kiti specialistai, mes kalbame tik gydytojų vardu.

Katalikas: krikščionybėje, kaip ir kitose didžiosiose religijose, yra daugybė srovių. Katalikų Bažnyčioje irgi daug mąstymo, mokymo ir aiškinimo krypčių. Visada iškyla klausimas, kur yra tiesa. Mes galime ieškoti tiesos tikėjimo meilėje ir meilėje. Taip, regis, geriau nei pradėti nuo tikėjimo ir tiesos. Gydytojas katalikas turi dvi tapatybes: kataliko ir gydytojo. Šios tapatybės gali pradėti prieštarauti viena kitai, kai vertybių konflikto pradžioje stengiamasi klausytis kitų arba pačiam rasti teisingą sprendimą, ieškoti pusiausvyros remiantis mediciniais, moksliniais, techniniais, socialiniais, kultūriniais ir religiniais argumentais. Gamta, mokslas ir visuomenė nuolat keičiasi. Gydytojas katalikas negali būti statiškas. Jis turi būti pasirengęs gerai apgalvotai, optimaliai pagrįstai adaptacijai ir korekcijai. „Geriausias vaistas yra meilė“. Mes turime rasti naujų evangelizacijos būdų. Negalime delsti. Nepakanka teorinių tiesų ir vertybių – reikia ir praktikos. Kalbėdami ir įrodinėdami jauniems kolegoms, turime būti atviri ir nuoširdūs. Jei gydytojas pradės kalbėti dėstydamas dogminius principus, jis sužlugdys bet kokią diskusiją.

Diskuotuota ir ligonio autonomiškumo tema, parodant jos svarbą FEAMC ateičiai. Prezidentas paprašė prof. Leono Laimučio Mačiūno, dr. Dirko Prangerio (Olandija) ir dr. Bogdano Strezo (Rumunija) parašyti šia tema. Kalbėjusieji (Rudolfas Gierleris, Aleksandras Laureanas Santosas, Alfredas Anzani) mano, kad kongresų tematika turėtų būti patraukli jauniems specialistams. Prancūzijoje tokie kongresai vyksta. Atkreiptinas dėmesys, kad kongreso metu vienas dalyvių bus apdovanotas popiežiaus Jono XXI prizų už geriausią monoskriptą deontologijos klausimu. Prašoma, kad susirinkimo protokolas būtų įteiktas kiekvienai nacionalinei vyskupų konferencijai.

Numatyta tolesnė veikla

2009 m. lapkričio 26–28 d. Monake vyks konferencija „Kamieninės ląstelės, naujos perspektyvos“; 2010 m. vasario 9–11 d. pasaulinė ligonių diena Romoje; 2010 m. gegužės 6–9 d. FIANC kongresas Lurde ir FEAMC posėdis; 2010 m. spalio mėn. FEAMC posėdis; 2012 m. FEAMC kongresas Dubline.

Baigdamas posėdį, prezidentas Francua Blinas padėkojo Ukrainos gydytojų katalikų asociacijai ir ypač prof. Ivanui Lutsui, geriamam Tėvui Cornelijui ir H. Korpalo už gerai organizuotą ir malonų priėmimą Lvove, o dalyviams – už dalyvavimą posėdyje.

Posėdis baigtas vyskupo Valentino Pozaiko pateikta malda.

Klausėmės koncerto, po to vakarieniavome istorinėje miesto dalyje, „Aukštoje Pilyje“. Vakarienės metu klausėmės įvairių pasisakymų, ukrainietišku dainų, akomponuojant cimbolais, ir smuiku bei fortepijonu atliekamų kūrinių.

Spalio 18 d. atsisveikinome su šeimininkais, prof. Ivanu Lutsu ir išvykome namo.

Lvovas-Vilnius, 2010 m. balandžio 10 d.

*Leonas Laimutis Mačiūnas
Pasaulinės gydytojų katalikų federacijos
Europos asociacijų valdybos narys*